



ΣΧΕΔΙΟ ΔΙΚΑΙΗΣ  
ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΗΣ  
ΜΕΤΑΒΑΣΗΣ

# Δίκαιη αναπτυξιακή μετάβαση 2021 - 2027

Συνοπτική Παρουσίαση Εδαφικών Σχεδίων  
Δυτικής Μακεδονίας και Μεγαλόπολης

ΙΟΥΝΙΟΣ 2021

# Κύριες αλλαγές σε σχέση με σχόλια ΕΕ/εσωτερική διαβούλευση

- Εισαγωγή ολιστικού χρονοδιαγράμματος της διαδικασίας Μετάβασης με Στάδια και Δράσεις
- Εμπλουτισμός στοιχείων από τις σχετικές εκπονημένες μελέτες (WB, OECD, JRC, IOBE)
- Ενίσχυση της στατιστικής επεξεργασίας και μεθοδολογίας τεκμηρίωσης, των οικονομικών, κοινωνικών μεγεθών και άλλων παραμέτρων, όπως: απασχόληση, ΑΠΑ, κύκλος εργασιών επιχειρήσεων σχετικά με τη λιγνιτική δραστηριότητα
- Ανάδειξη στρατηγικών επιλογών για τη μετάβαση των εδαφών και ενίσχυση της λογικής παρέμβασης
- Εμπλουτισμός ειδών πράξεων με εισαγωγή εμβληματικών έργων και αναφορά στις μεγάλες επιχειρήσεις
- Έμφαση στη συμμετοχή των τοπικών/περιφερειακών φορέων στην κατάρτιση των ΕΣΔΙΜ

# Συνοπτική Περιγραφή Διαδικασίας Μετάβασης ΠΔΜ

Αναγνωρίζονται δύο στάδια, του σχεδιασμού και της υλοποίησης, καθώς και τρεις πυλώνες :

1. Αποκατάσταση και επαναχρησιμοποίηση υποβαθμισμένων εκτάσεων και εγκαταστάσεων
2. Κοινωνική συνοχή και οικονομικός μετασχηματισμός (δίκαιη μετάβαση σε νέο παραγωγικό μοντέλο)
3. Διακυβέρνηση

| Πυλώνας  | Επιμέρους δράση  | Ημερομηνία   |      |
|--|--|--|------|
| 1. Αποκατάσταση και επανάχρηση υποβαθμισμένων εκτάσεων και εγκαταστάσεων                 | • 1.1 Περιορισμός δραστηριοτήτων και απόσυρση λιγνιτικών μονάδων (ΕΖΕΚ)  | 2021-2028  |      |
|  | • Νομοθετικές ρυθμίσεις σχετικά με το ΣΔΑΜ στον Ν. 4759/2020   | 2020   |      |
|  | • 1.2 Προγραμματικές Συμβάσεις ΥΠΕΝ – ΔΕΗ Α.Ε. (1 <sup>η</sup> ) αφορά στην ενεργοποίηση χωρικού σχεδιασμού / ΕΠΣ και 2 <sup>η</sup> ) αφορά στη μεταβίβαση εκτάσεων – δημιουργία SPV) | 2021   |      |
|  | • 1.3 Χωρικός Σχεδιασμός (ΕΠΣ)   | 2022   |      |
|  | • 1.4 Αποκαταστάσεις λιγνιτικών πεδίων   | 2021-2025  |      |
|  | • 1.5 Αναπροσαρμογή χρήσεων λιγνιτικών πεδίων  | 2023-2028  |      |
| 2. Κοινωνική συνοχή και οικονομικός μετασχηματισμός (μετάβαση σε νέο παραγωγικό μοντέλο) | • 1.6 Έναρξη λειτουργίας των πρώτων κυτάρων-οργανωμένων χωρικών υποδοχέων  | 2025   |      |
|  | 2α. Τηλεθέρμανση (Τ/Θ)   | • 2.1 Δράσεις διασφάλισης της αδιάλειπτης θέρμανσης των πόλεων   | 2023 |
|  | • 2.2 Άλλες δράσεις συμπλήρωσης δικτύου Τ/Θ, καθώς και παρεμβάσεις εκσυγχρονισμού και βελτίωσης  | 2022-2026  |      |
|  | • 3.1 Εθνικό Σχέδιο Δίκαιης Αναπτυξιακής Μετάβασης – Master Plan ( <a href="#">link</a> )  | 2020   |      |
|  | • 3.2 Σχεδιασμός και ενεργοποίηση Ειδικού Μεταβατικού Προγράμματος   | 2020   |      |
|  | • 3.3 Ανάθεση μελέτης σκοπιμότητας για την ανάπτυξη της Ζώνης Καινοτομίας στην περιφέρεια Δυτικής Μακεδονίας   | 2021   |      |
|  | • 3.4 Ανοιχτή πρόσκληση για την υποβολή μη δεσμευτικών επενδυτικών προτάσεων και αναπτυξιακών σχεδίων από φορείς εκτός δημοσίου τομέα  | 2021   |      |
|  | • 3.5 Υιοθέτηση αναθεωρημένων κατευθύνσεων περιφερειακών ενισχύσεων από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή για τις επηρεαζόμενες περιοχές  | 2021   |      |
|  | 2β. Σχεδιασμός και υλοποίηση ΔΑΜ   | • 3.6 Κατάρτιση-διαβούλευση και έγκριση Εδαφικών Σχεδίων Δίκαιης Μετάβασης (ΕΣΔΙΜ) και Προγράμματος ΔΑΜ & ΣΜΠΕ | 2021 |
|  | • 3.7 Ενεργοποίηση-υλοποίηση δράσεων ΠΔΑΜ  | 2022-2029  |      |
| • Ενίσχυση και προώθηση επιχειρηματικότητας  |  |  |      |
| • Ενεργειακή μετάβαση - κλιματική ουδετερότητα   |  |  |      |
| • Αναπροσαρμογή χρήσεων γης - κυκλική οικονομία  |  |  |      |
| • Δίκαιη εργασιακή μετάβαση και ενδυνάμωση ανθρώπινου κεφαλαίου                          | 2022-2029  |  |      |
| • Ολοκληρωμένες παρεμβάσεις μικρής κλίμακας - Ευφείς κοινότητες                          |  |  |      |
| • 3.8 Ενεργοποίηση-υλοποίηση 2 <sup>ου</sup> και 3 <sup>ου</sup> Πυλώνα ΜΔΜ              |  |  |      |
| 3. Διακυβέρνηση  | • 4.1 Συγκρότηση Κυβερνητικής & Συντονιστικής Επιτροπής ΣΔΑΜ   | 2019   |      |
|  | • 4.2 Σύσταση-συγκρότηση Τεχνικής Γραμματείας  | 2020   |      |
|  | • 4.3 Σύσταση-συγκρότηση Τεχνικής Επιτροπής ΣΔΑΜ (ΤΕΣΔΑΜ)  | 2020   |      |
|  | • 4.4 Σύσταση-συγκρότηση Αρχής Διαχείρισης ΠΔΑΜ  | 2021   |      |
|  | • 4.5 Σύσταση – συγκρότηση Επιτροπής Παρακολούθησης  | 2022   |      |
|  | • 4.6 Σύσταση και λειτουργία Παρατηρητηρίου Δίκαιης Μετάβασης  | 2022   |      |
|  | • 4.7 Σύσταση – συγκρότηση SPV και θυγατρικής «Εγνατία Οδός Α.Ε.»  | 2021   |      |
|  | • 4.8 Υποστήριξη Δικαιούχων  | 2022-2029  |      |
|  | • 4.9 Υποστήριξη επενδυτικών σχεδίων (ΤΕΣΔΑΜ-Enterprise Greece – Ελληνική Αναπτυξιακή Τράπεζα)   | 2022-2029  |      |

Υπόμνημα

Στάδιο I: Σχεδιασμός

Στάδιο II: Υλοποίηση



# Συνοπτική Περιγραφή Διαδικασίας Μετάβασης ΜΕΓΑΛΟΠΟΛΗΣ

| Πυλώνας  | Επιμέρους δράση  | Ημερομηνία  |           |
|--|--|---|-----------|
| 1. Αποκατάσταση και επανάχρηση υποβαθμισμένων εκτάσεων και εγκαταστάσεων                       | • 1.1 Περιορισμός δραστηριοτήτων και απόσυρση λιγνιτικών μονάδων (ΕΣΕΚ)  | 2021-2023   |           |
|  | • 1.2 Νομοθετικές ρυθμίσεις σχετικά με το ΣΔΑΜ στον Ν. 4759/2020   | 2020  |           |
|  | • 1.3 Προγραμματικές Συμβάσεις ΥΠΕΝ – ΔΕΗ Α.Ε. (1 <sup>η</sup> ) αφορά στην ενεργοποίηση χωρικού σχεδιασμού / ΕΠΣ και 2 <sup>η</sup> ) αφορά στη μεταβίβαση εκτάσεων – δημιουργία SPV) | 2021  |           |
|  | • 1.4 Χωρικός Σχεδιασμός (ΕΠΣ)   | 2022  |           |
| 2. Κοινωνική συνοχή και οικονομικός μετασχηματισμός (Μετάβαση σε νέο μετασχηματισμό)           | • 1.4 Αποκαταστάσεις λιγνιτικών πεδίων   | 2021-2025   |           |
|  | • 1.5 Αναπροσαρμογή χρήσεων λιγνιτικών πεδίων  | 2023-2027   |           |
|  | • 1.6 Έναρξη λειτουργίας των πρώτων κυπάρων-οργανωμένων χωρικών υποδοχέων  | 2025  |           |
|  | 2α. Τηλεθέρμανση (Τ/Θ)   | • 2.1 Δράσεις διασφάλισης της αδιάλειπτης θέρμανσης των πόλεων  | 2023      |
|  | • 2.2 Άλλες δράσεις συμπλήρωσης δικτύου Τ/Θ, καθώς και παρεμβάσεις εκσυγχρονισμού και βελτίωσης  | 2022-2026   |           |
|  | 2β. Σχεδιασμός και υλοποίηση ΔΑΜ   | • 3.1 Εθνικό Σχέδιο Δίκαιης Αναπτυξιακής Μετάβασης – Master Plan ( <a href="#">link</a> )   | 2020      |
|  |  | • 3.2 Σχεδιασμός και ενεργοποίηση Ειδικού Μεταβατικού Προγράμματος  | 2020      |
|  |  | • 3.3 Προκήρυξη μελέτης σκοπιμότητας επιχειρηματικού πάρκου στον Δήμο Μεγαλόπολης   | 2021      |
|  |  | • 3.4 Ανοιχτή πρόσκληση για την υποβολή μη δεσμευτικών επενδυτικών προτάσεων και αναπτυξιακών σχεδίων από φορείς εκτός δημοσίου τομέα | 2021      |
|  |  | • 3.5 Υιοθέτηση αναθεωρημένων κατευθύνσεων περιφερειακών ενισχύσεων από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή για τις επηρεαζόμενες περιοχές         | 2021      |
|  |  | • 3.6 Κατάρτιση-διαβούλευση και έγκριση Εδαφικών Σχεδίων Δίκαιης Μετάβασης (ΕΣΔΙΜ) και Προγράμματος ΔΑΜ & ΣΜΠΕ                        | 2021      |
|  | 3. Διακυβέρνηση  | • 3.7 Ενεργοποίηση-υλοποίηση δράσεων ΠΔΑΜ   | 2022-2029 |
|  |  | • Ενίσχυση και προώθηση επιχειρηματικότητας   |           |
|  |  | • Ενεργειακή μετάβαση - κλιματική ουδετερότητα  |           |
| • Αναπροσαρμογή χρήσεων γης - κυκλική οικονομία  |  |   |           |
| • Δίκαιη εργασιακή μετάβαση και ενδυνάμωση ανθρωπίνου κεφαλαίου                                |  |   |           |
| • Ολοκληρωμένες παρεμβάσεις μικρής κλίμακας - Ευφείς κοινότητες                                |  |   |           |
| • 3.8 Ενεργοποίηση-υλοποίηση 2 <sup>ου</sup> και 3 <sup>ου</sup> Πυλώνα ΜΔΜ                    |  |   |           |
| • 4.1 Συγκρότηση Κυβερνητικής & Συντονιστικής Επιτροπής ΣΔΑΜ                                   |  | 2019  |           |
| • 4.2 Σύσταση-συγκρότηση Τεχνικής Γραμματείας  |  | 2020  |           |
| • 4.3 Σύσταση-συγκρότηση Τεχνικής Επιτροπής ΣΔΑΜ (ΤΕΣΔΑΜ)                                      | 2020   |   |           |
| • 4.4 Σύσταση-συγκρότηση Αρχής Διαχείρισης   | 2021   |   |           |
| • 4.5 Σύσταση – συγκρότηση Επιτροπής Παρακολούθησης  | 2022   |   |           |
| • 4.6 Λειτουργία Παρατηρητηρίου Δίκαιης Μετάβασης  | 2022   |   |           |
| • 4.7 Σύσταση – συγκρότηση SPV και θυγατρικής «Εγνατία Οδός Α.Ε.»                              | 2021   |   |           |
| • 4.8 Υποστήριξη Δικαιούχων  | 2022-2029  |   |           |
| • 4.9 Υποστήριξη επενδυτικών σχεδίων (ΤΕΣΔΑΜ-Enterprise Greece – Ελληνική Αναπτυξιακή Τράπεζα) | 2022-2029  |   |           |

Υπόμνημα

Στάδιο I: Σχεδιασμός  Στάδιο II: Υλοποίηση

Στάδιο I: Σχεδιασμός  Στάδιο II: Υλοποίηση

Αναγνωρίζονται δύο στάδια, του σχεδιασμού και της υλοποίησης, καθώς και τρεις πυλώνες :

1. Αποκατάσταση και επαναχρησιμοποίηση υποβαθμισμένων εκτάσεων και εγκαταστάσεων
2. Κοινωνική συνοχή και οικονομικός μετασχηματισμός (δίκαιη μετάβαση σε νέο παραγωγικό μοντέλο)
3. Διακυβέρνηση

# Σε σχέση με τα κύρια ορόσημα

1. Στις 23.12.2019, το Υπουργικό Συμβούλιο συγκρότησε την Κυβερνητική και τη Συντονιστική Επιτροπή ΣΔΑΜ [[ΠΥΣ 52/23-12-19 \(ΦΕΚ 213/A/24-12-2019\)](#), [ΠΥΣ 1/2020 \(ΦΕΚ 26/A/07-02-2020\)](#), [ΠΥΣ 49/7-12-20 \(ΦΕΚ 259/A/27-12-2020\)](#)]. Με το άρθρο 104, παρ. 5 του [Νόμου 4685/2020 \(ΦΕΚ 92/A/07-05-2020\)](#) συστάθηκε η Τεχνική Γραμματεία της Συντονιστικής Επιτροπής Δίκαιης Αναπτυξιακής Μετάβασης του άρθρου 3 της υπ' αρ. 52/2019 Πράξης Υπουργικού Συμβουλίου.
2. Με τον [Νόμο 4759/2020 \(ΦΕΚ 245/A/9-4-2020\)](#), προβλέπεται η σύναψη Προγραμματικής Σύμβασης, μεταξύ του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας και της ΔΕΗ Α.Ε., η οποία θα ρυθμίζει μεταξύ άλλων τη μεταβίβαση των υποκείμενων εκτάσεων κυριότητας της ΔΕΗ Α.Ε.
3. Από τις 9.7.2020 έχει δημοσιευθεί ανοιχτή πρόσκληση ([link](#)) για την υποβολή μη δεσμευτικών επενδυτικών προτάσεων και αναπτυξιακών σχεδίων από φορείς εκτός δημοσίου τομέα, σε συνεργασία με το [Enterprise Greece](#), τον αρμόδιο φορέα για την προσέλκυση επενδύσεων και την προώθηση εξαγωγών. Αντίστοιχη πρόσκληση υπάρχει για τους φορείς του δημοσίου, στο πλαίσιο ενός Ειδικού Μεταβατικού Προγράμματος ([link](#)).
4. Δρομολογήθηκε η διασφάλιση της θέρμανσης των πόλεων της Κοζάνης, Πτολεμαΐδας, Αμυνταίου και Φλώρινας, μέσω βιώσιμων και συμφερούσων λύσεων.
5. Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή προχώρησε στην υιοθέτηση αναθεωρημένων κατευθύνσεων περιφερειακών ενισχύσεων ([link](#)), που θα συμβάλλουν θετικά στην προσέλκυση παραγωγικών επενδύσεων στην περιοχή.
6. Ανατέθηκε το σχέδιο για την ανάπτυξη της Ζώνης Καινοτομίας στα υποβαθμισμένα εδάφη της περιφέρειας Δυτικής Μακεδονίας ενώ προκηρυχτηκε μελέτη σκοπιμότητας επιχειρηματικού πάρκου στον Δήμο Μεγαλόπολης.
7. Σχεδιάστηκαν και επίκειται η έναρξη προγραμμάτων για τη στήριξη της απασχόλησης από τον Οργανισμό Απασχόλησης Εργατικού Δυναμικού ([link](#)).
8. Ξεκίνησε και βρίσκεται σε εξέλιξη ο σχεδιασμός του Προγράμματος Δίκαιης Αναπτυξιακής Μετάβασης 2021-2027
9. Προωθείται η αποκατάσταση των εκτάσεων των ορυχείων και των εγκαταστάσεων της ΔΕΗ, ενώ αναγνωρίστηκαν τα Ειδικά Πολεοδομικά Σχέδια (ΕΠΣ) (αρ. 8, Ν. 4447/2016, αρ. 11, Ν. 4759/2020) ως το πλέον κατάλληλο εργαλείο για τη διαμόρφωση των χρήσεων στις περιοχές ενδιαφέροντος, ιδιοκτησίας της ΔΕΗ. Στο πλαίσιο κατάρτισης των ΕΠΣ, τα οποία, θα εγκριθούν με Προεδρικό Διάταγμα, θα προταθεί η ίδρυση Επιχειρηματικών Πάρκων (Ν. 3982/2011), περιλαμβάνοντας σχετικές διατάξεις για την επιτάχυνση των διαδικασιών αδειοδότησης και ίδρυσης των επιχειρηματικών δραστηριοτήτων που θα εγκατασταθούν σε αυτά.
10. Ξεκίνησαν οι διαδικασίες για τον ορισμό του υπεύθυνου φορέα, οχήματος ειδικού σκοπού (SPV), που προέβλεπε η μελέτη της Παγκόσμιας Τράπεζας, προκειμένου να φέρει εις πέρας την αποκατάσταση των εκτάσεων και των εγκαταστάσεων.





# Προσδιορισμός Επηρεαζόμενων Περιοχών

## ΔΥΤΙΚΗ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ

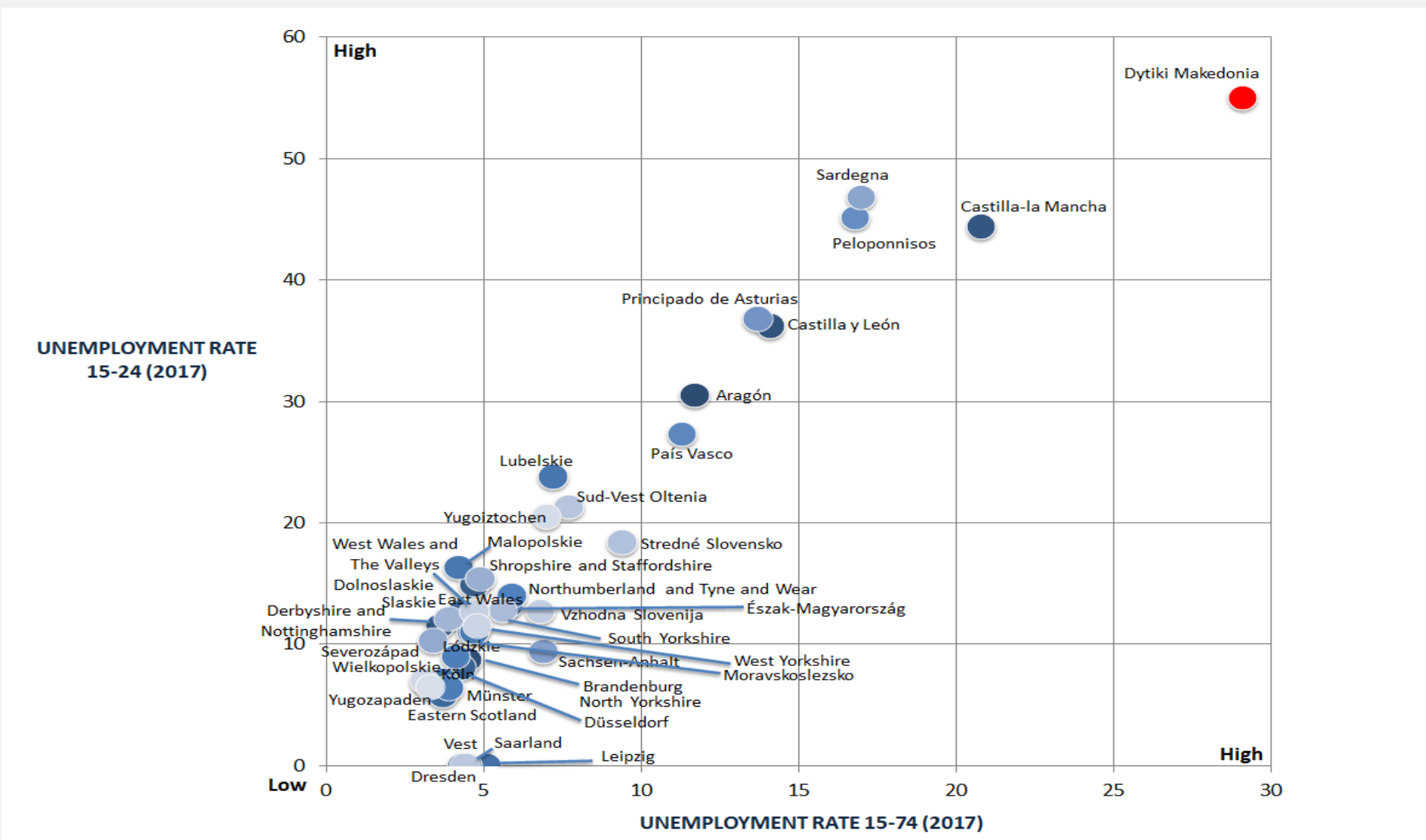
- 87% της εγκατεστημένης ισχύος χωροθετείται στην ΠΔΜ, εκ των οποίων 76% στην Π.Ε Κοζάνης και 24% στην Π.Ε Φλώρινας
- Η αναπτυξιακή δυναμική της Δυτικής Μακεδονίας, στο σύνολό της, έως σήμερα, εξαρτάται σημαντικά από τη λιγνιτική δραστηριότητα στις Π.Ε Κοζάνης και Φλώρινας
- Η ανεργία στην περιφέρεια της Δυτικής Μακεδονίας είναι η υψηλότερη από τις υπόλοιπες περιφέρειες της ελληνικής επικράτειας. Ειδικότερα για άτομα ηλικίας 15-24 ετών το ποσοστό ανεργίας ~60%.
- Η απολιγνιτοποίηση στην περιφέρεια Δυτικής Μακεδονίας θα επηρεάσει περίπου 12 χιλ. απασχολούμενους (άμεσες, έμμεσες & επαγόμενες επιδράσεις της λιγνιτικής δραστηριότητας). Το επίπεδο φτώχειας των νοικοκυριών της Δυτικής Μακεδονίας είναι από τα υψηλότερα μεταξύ των περιφερειών της ελληνικής επικράτειας.
- Η Δυτική Μακεδονίας έχει αναπτύξει μία ισχυρή εξειδίκευση (LQ=6,36) στον κλάδο «εξόρυξη, ενέργεια και ύδρευση»(ΟΟΣΑ)
- Η εξόρυξη λιγνίτη και παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας εντοπίζεται στις Π.Ε Κοζάνης και Φλώρινας, ενώ οι υπόλοιπες δραστηριότητες που εντάσσονται στην αλυσίδα αξίας της εξόρυξης και ηλεκτροπαραγωγής/ή επηρεάζονται από αυτή, εντοπίζονται σε όλη την ΠΔΜ, με διαφορετική ένταση στις επιμέρους Π.Ε.
- Η έρευνα και καινοτομία παραμένουν σε χαμηλά επίπεδα δαπάνης
- Η ΠΔΜ έχει την υψηλότερη εξάρτηση από δίκτυα τηλεθέρμανσης σε σύγκριση με τις υπόλοιπες περιοχές της χώρας (42 χιλ. νοικοκυριά).

## ΠΕΡΙΟΧΕΣ ΕΔΑΦΙΚΟΥ ΣΧΕΔΙΟΥ ΔΜ

ΠΕ ΚΟΖΑΝΗΣ  
ΠΕ ΦΛΩΡΙΝΑΣ  
ΠΕ ΓΡΕΒΕΝΩΝ  
ΠΕ ΚΑΣΤΟΡΙΑΣ

*Ως αποτέλεσμα, η απόσυρση των λιγνιτικών μονάδων και η παύση λειτουργίας των ορυχείων εκτιμάται πως θα επηρεάσει σημαντικά την περιφέρεια της Δυτικής Μακεδονίας, στο σύνολο της, με κύρια ένταση πρωτίστως στις Π.Ε Κοζάνης και Φλώρινας, λόγω παύσης εξόρυξης λιγνίτη και δευτερευόντως στις Π.Ε Καστοριάς και Γρεβενών, αφού στις δύο τελευταίες Π.Ε. παρουσιάζεται αλληλεπίδραση σε οικονομικό - επιχειρηματικό επίπεδο και στην απασχόληση*

## Ανεργία ηλικιακής ομάδας 15-24 στην περιφέρεια Δυτικής Μακεδονίας και στις υπόλοιπες περιφέρειες της Πρωτοβουλίας Coal Regions in Transition





# Προσδιορισμός Επηρεαζομενων Περιοχών

## ΜΕΓΑΛΟΠΟΛΗ

- 13% της εγκατεστημένης ισχύος συγκεντρώνεται στην Π.Ε Αρκαδίας και συγκεκριμένα στον Δ. Μεγαλόπολης
- Η οικονομία της Π.Ε Αρκαδίας εξαρτάται σε μεγάλο βαθμό (33 %) από το κλάδο εξόρυξης, ενέργειας και ύδρευσης, ενώ η εν λόγω περιοχή συμβάλλει σε μεγάλο ποσοστό (64 %) στην ακαθάριστη προστιθέμενη αξία του κλάδου της ενέργειας, εξόρυξης και ύδρευσης της περιφέρειας Πελοποννήσου.
- Η λιγνιτική παραγωγή και οι επιδράσεις που προκαλεί σε συναφείς και εξαρτώμενες δραστηριότητες της αλυσίδας αξίας της δημιουργούν συνολικά στην Π.Ε Αρκαδίας ~ 3 χιλ. θέσεις εργασίας. Ο αριθμός αυτός αφορά στο ~60 τοις εκατό των εργαζομένων σε συναφείς και εξαρτώμενες δραστηριότητες στη περιφέρεια.
- Ο κλάδος εξόρυξης, ενέργειας και ύδρευσης δημιουργεί άμεσες θέσεις εργασίας ~1,6 χιλ. στην Π.Ε Αρκαδίας και ~0,7 στην Π.Ε Μεσσηνίας
- Το εργατικό δυναμικό που απασχολεί η ΔΕΗ Α.Ε στις λιγνιτικές μονάδες της Μεγαλόπολης υπερβαίνει τα 1000 άτομα.
- Ο Δήμος Μεγαλόπολης εξαρτάται από τη λιγνιτική ηλεκτροπαραγωγή για την κάλυψη των αναγκών θέρμανσης των νοικοκυριών του.
- Πέραν της Π.Ε Αρκαδίας, προκύπτει συμβολή των δραστηριοτήτων της ενέργειας και της εξόρυξης στην Π.Ε Μεσσηνίας και συγκεκριμένα στον Δήμο Οιχαλίας, ο οποίος συνδέεται με την αλληλεπίδραση σε οικονομικό, επιχειρηματικό επίπεδο, καθώς και σε επίπεδο απασχόλησης.

## ΠΕΡΙΟΧΕΣ ΕΔΑΦΙΚΟΥ ΣΧΕΔΙΟΥ ΜΕΓΑΛΟΠΟΛΗΣ

Δήμος Μεγαλόπολης  
Δήμος Τρίπολης  
Δήμος Γορτυνίας  
Δήμος Οιχαλίας

*Η διαδικασία της απολιγνιτοποίησης θα επηρεάσει πρωτίστως τον Δήμο Μεγαλόπολης και δευτερευόντως τους όμορους Δήμους Τρίπολης και Γορτυνίας από την Π.Ε. Αρκαδίας, καθώς και τον όμορο Δήμο Οιχαλίας από την Π.Ε. Μεσσηνίας*





# Εκτίμηση των κοινωνικών, οικονομικών και περιβαλλοντικών επιπτώσεων της μετάβασης

## Κοινωνία και ανθρώπινο δυναμικό

- Η συνολική απώλεια θέσεων εργασίας εκτιμάται σε 10.638 στη Δυτική Μακεδονία, σύμφωνα με μελέτη του IOBE.
- Συνέχιση της μείωσης του πληθυσμού κυρίως λόγω μετανάστευσης
- Με την παύση της λειτουργίας των λιγνιτικών μονάδων ~42 χιλιάδες νοικοκυριά και επιχειρήσεις θα μείνουν χωρίς θέρμανση

## Οικονομία

- Δεν έχουν αναπτυχθεί άλλες σημαντικές εναλλακτικές παραγωγικές δραστηριότητες στη βιομηχανία προς τις οποίες θα μπορούσε να στραφεί ευκολότερα το εργατικό δυναμικό.
- Η απώλεια της ΑΠΑ εκτιμάται σε περισσότερο από €1 δις έως το 2029 (IOBE) κυρίως λόγω των δραστηριοτήτων που είναι άμεσα συνδεδεμένες με την εξόρυξη λιγνίτη και την ηλεκτροπαραγωγή
- Η λιγνιτική δραστηριότητα με την πάροδο των ετών δεν έχει προκαλέσει σημαντικές βιομηχανικές δευτερογενείς επιπτώσεις (spillovers)

## Περιβάλλον & Υγεία

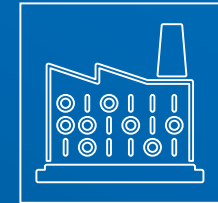
- Θετικές επιπτώσεις στο περιβάλλον, κυρίως λόγω της μείωσης της ατμοσφαιρικής ρύπανσης αλλά και στην υγεία του πληθυσμού

## ΔΥΤΙΚΗ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ



## Απασχόληση

## Οικονομία



## Περιβάλλον και Υγεία



# Εκτίμηση των κοινωνικών, οικονομικών και περιβαλλοντικών επιπτώσεων της μετάβασης

## Κοινωνία και ανθρώπινο δυναμικό

- Η συνολική απώλεια θέσεων εργασίας εκτιμάται σε 3.013 στην ΠΕ Αρκαδίας σύμφωνα με μελέτη του IOBE.
- Συνέχιση της μείωσης του πληθυσμού
- Με την παύση της λειτουργίας των λιγνιτικών μονάδων ~ 50% των κτιρίων της Μεγαλόπολης θα μείνει χωρίς θέρμανση

## Οικονομία

- Μελέτη του IOBE εκτιμά τη συνολική απώλεια ΑΠΑ περίπου στα €305 εκ. στην ΠΕ Αρκαδίας έως το 2029
- Η λιγνιτική δραστηριότητα με την πάροδο των ετών δεν έχει προκαλέσει σημαντικές βιομηχανικές δευτερογενείς επιπτώσεις (spillovers)

## Περιβάλλον & Υγεία

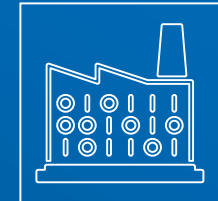
- Θετικές επιπτώσεις στο περιβάλλον, κυρίως λόγω της μείωσης της ατμοσφαιρικής ρύπανσης αλλά και στην υγεία του πληθυσμού

## ΜΕΓΑΛΟΠΟΛΗ



## Απασχόληση

## Οικονομία



## Περιβάλλον και Υγεία



# Επηρεαζόμενες Δραστηριότητες

Οι επιχειρήσεις και οι φορείς οι οποίοι αναμένεται να επηρεαστούν από την απολιγνιτοποίηση δύνανται να κατηγοριοποιηθούν ως εξής

## Κατηγορία I - Παρακμάζουσες δραστηριότητες:

Πρόκειται για τις επιχειρήσεις που ασκούν βασικές δραστηριότητες εξόρυξης λιγνίτη και συμβατικές δραστηριότητες παραγωγής ηλεκτρικού ρεύματος, καθώς και δραστηριότητες συλλογής, επεξεργασίας και διαχείρισης εξορυκτικών αποβλήτων και εξυγίανσης, οι οποίες θα επηρεαστούν άμεσα και σημαντικά από τη διαδικασία της απολιγνιτοποίησης

## Κατηγορία II - Μετασχηματιζόμενες δραστηριότητες:

Στην εν λόγω κατηγορία περιλαμβάνονται οι επιχειρήσεις που εντάσσονται στην αλυσίδα αξίας της εξόρυξης λιγνίτη και της συμβατικής παραγωγής ηλεκτρικού ρεύματος

*Στην κατηγορία II περιλαμβάνονται και δραστηριότητες που θεωρείται ότι έχουν προοπτική για τις περιοχές των Εδαφικών Σχεδίων.*

- Δραστηριότητες που εμπίπτουν στους τομείς εθνικής σημασίας, στους οποίους στοχεύουν και οι περιφερειακές στρατηγικές έξυπνης εξειδίκευσης που εφαρμόζονται στις Περιοχές των Εδαφικών Σχεδίων.*



# Ανάγκες και Αναπτυξιακοί Στόχοι (1/3)

| Ανάγκη  | Στόχοι   | Αποτελέσματα   | Προτεραιότητες  |
|---|--|--|---|
| Αναδιάρθρωση του παραγωγικού συστήματος της περιφέρειας | <ul style="list-style-type: none"><li>• Εκσυγχρονισμός και καθετοποίηση του ενεργειακού τομέα</li><li>• Διαφοροποίηση και ανθεκτικότητα του παραγωγικού συστήματος</li><li>• Ανάπτυξη προϊόντων και υπηρεσιών υψηλής προστιθέμενης αξίας</li></ul> | <ul style="list-style-type: none"><li>• Μεταστροφή σε καθαρές μορφές ενέργειας</li><li>• Αύξηση των μικρομεσαίων επιχειρήσεων που καινοτομούν</li><li>• Δημιουργία νεοφυών επιχειρήσεων και τεχνοβλαστών</li><li>• Δυνατότητα χρησιμοποίησης υπηρεσιών εκκολαπτηρίου από τις μικρομεσαίες επιχειρήσεις</li><li>• Δημιουργία νέων θέσεων εργασίας</li><li>• Δημιουργία νέων θέσεων εργασίας ερευνητών</li></ul> | <ol style="list-style-type: none"><li>1. Ενίσχυση και προώθηση επιχειρηματικότητάς</li><li>2. Ενεργειακή μετάβαση - κλιματική ουδετερότητα (με εξαίρεση της δράσεις εξοικονόμησης στα νοικοκυριά και τα δημόσια/δημοτικά κτήρια)</li><li>5. Ολοκληρωμένες παρεμβάσεις μικρής κλίμακας - Ευφυείς κοινότητες (ειδικότερα στο σκέλος «ευφυείς κοινότητες»)</li></ol> |



## Ανάγκες και Αναπτυξιακοί Στόχοι (2/3)

| Ανάγκη   | Στόχοι  | Αποτελέσματα  | Προτεραιότητες   |
|--|---|---|--|
| Υποστήριξη του ανθρώπινου δυναμικού και των κοινοτήτων που πλήττονται από την απολιγνιτοποίηση | <ul style="list-style-type: none"><li>• Ενδυνάμωση και αναβάθμιση δεξιοτήτων εργατικού δυναμικού.</li><li>• Βελτίωση παρεχόμενων υπηρεσιών κατάρτισης.</li><li>• Αναβάθμιση των υπηρεσιών εύρεσης εργασίας.</li><li>• Αύξηση της απασχόλησης των γυναικών και των νέων.</li><li>• Αποσύνδεση της θέρμανσης από την καύση λιγνίτη και αποτροπή της ενεργειακής πενίας.</li><li>• Βελτίωση της ποιότητας ζωής στις πόλεις και τους οικισμούς.</li></ul> | <ul style="list-style-type: none"><li>• Αύξηση του προσωπικού μικρομεσαίων επιχειρήσεων, που ολοκληρώνει συνεχή επαγγελματική εκπαίδευση και κατάρτιση.</li><li>• Αύξηση των καταρτιζόμενων που δραστηριοποιούνται σε αναζήτηση εργασίας.</li><li>• Αύξηση χρηστών σύγχρονων κοινωνικο - προνοιακών υποδομών.</li><li>• Μείωση εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου.</li><li>• Αύξηση του αριθμού των μέσων μαζικής μεταφοράς που κινούνται με ηλεκτρική ενέργεια ή καθαρά καύσιμα.</li><li>• Αύξηση των χρηστών ποδηλατοδρόμων.</li></ul> | <p>2. Ενεργειακή μετάβαση - κλιματική ουδετερότητα (ειδικότερα στο σκέλος της εξοικονόμησης στα νοικοκυριά και τα δημόσια/δημοτικά κτήρια).</p> <p>4. Δίκαιη εργασιακή μετάβαση και ενδυνάμωση ανθρώπινου κεφαλαίου.</p> <p>5. Ολοκληρωμένες παρεμβάσεις μικρής κλίμακας - Ευφυείς κοινότητες (ειδικότερα στο σκέλος «ολοκληρωμένες παρεμβάσεις μικρής κλίμακας»).</p> |



# Ανάγκες και Αναπτυξιακοί Στόχοι (3/3)

| Ανάγκη   | Στόχοι   | Αποτελέσματα   | Προτεραιότητες                                    |
|--|--|--|---|
| Άμβλυση των αρνητικών συνεπειών στο περιβάλλον, την υγεία και την ασφάλεια από την εξόρυξη και την παραγωγή ενέργειας από την καύση λιγνίτη και πρόληψη της δημιουργίας νέων παραγόντων ρύπανσης | <ul style="list-style-type: none"><li>• Επαναπροσδιορισμός χρήσεων γης.</li><li>• Αναγέννηση και απορρύπανση των υποβαθμισμένων εκτάσεων και εγκαταστάσεων.</li><li>• Εξασφάλιση καλής υγείας πολιτών.</li></ul> | <ul style="list-style-type: none"><li>• Αποκατεστημένα εδάφη που χρησιμοποιούνται για χώρους πρασίνου, οικονομικές και άλλες δραστηριότητες.</li><li>• Εγκατάσταση συστημάτων παρακολούθησης της ατμοσφαιρικής ρύπανσης.</li></ul> | 3. Αναπροσαρμογή χρήσεων γης - κυκλική οικονομία. |



# Ανάγκες και Αναπτυξιακοί Στόχοι

## Κύρια Στόχευση



### ΔΥΤΙΚΗ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ

- Αξιοποίηση της ενεργειακής ταυτότητας της περιοχής και της ευνοϊκής παγκόσμιας συγκυρίας στον κλάδο των ανανεώσιμων πηγών και για την ανάδειξη της σε έναν **Εναλλακτικό Ενεργειακό Κόμβο**.
- Εκσυγχρονισμός και καθετοποίηση του ενεργειακού τομέα. Η καθαρή ενέργεια και η αποθήκευση, συμπεριλαμβανομένου της παραγωγής πράσινου υδρογόνου, προτάσσονται ως ο κύριος τομέας για εκσυγχρονισμό και παραγωγικό μετασχηματισμό της περιφέρειας.
- Υποστήριξη - εκσυγχρονισμός υφιστάμενων επιχειρήσεων και υποστήριξη σύστασης νέων επιχειρήσεων σε τομείς εθνικής σημασίας όπως: ενέργειας, τεχνολογιών πληροφορικής και επικοινωνιών, περιβάλλοντος, κυκλ. οικονομίας, αγροδιατροφής, τουρισμού, πολιτισμού, δημιουργικής βιομηχανίας
- Έμφαση στην έρευνα και την καινοτομία και τη σύνδεση της με την επιχειρηματικότητα, με το ΠΔΜ να έχει κυρίαρχο ρόλο

### ΜΕΓΑΛΟΠΟΛΗ

- Ενδυνάμωση και τη διαφοροποίηση του τοπικού παραγωγικού συστήματος μέσω της αξιοποίησης των εγγενών πλεονεκτημάτων της ευρύτερης περιοχής και της ενίσχυσης της έρευνας, της τεχνολογικής ανάπτυξης και της καινοτομίας.
- Πράσινος μετασχηματισμός επιχειρήσεων, δράσεις εισαγωγής καινοτομιών και ψηφιακού μετασχηματισμού τους
- Ριζική αναβάθμιση τοπικών δυνατοτήτων - έμφαση στους τομείς ενέργειας, αγροδιατροφής, τεχνολογιών πληροφορικής και επικοινωνιών, τουρισμού-πολιτισμού, δημιουργική βιομηχανία



| Προτεραιότητα  | Εμβληματικά Έργα  |
|--|---|
| 1. Ενίσχυση και προώθηση επιχειρηματικότητας                     | <ul style="list-style-type: none"><li>• <b>Δημιουργία Ζώνης Καινοτομίας στη Δυτική Μακεδονία</b> για την οποία ήδη εκπονείται μελέτη σκοπιμότητας και θα αναπτυχθεί στον άξονα Κοζάνης-Πτολεμαΐδας-Αμυνταίου, ως φορέας ομπρέλα για την ανάπτυξη υποδομών και δράσεων που προωθούν την καινοτομική επιχειρηματικότητα και θα αποτελέσει έναν από τους βασικούς μοχλούς αλλαγής, του οικονομικού και παραγωγικού μοντέλου στη μεταλιγνιτική περίοδο της Δυτικής Μακεδονίας</li><li>• <b>Πράσινο Κέντρο Δεδομένων και Υπερυπολογιστή Δυτικής Μακεδονίας</b> για την κάλυψη των αναγκών αποθετηρίων ανοιχτών δεδομένων της ακαδημαϊκής και ερευνητικής κοινότητας (R&amp;E Cloud - νόμος ν. 4727/2020 για την ψηφιακή διακυβέρνηση - αρθ.87), στηρίζοντας την ανάπτυξη της επιχειρηματικότητας σε ΤΠΕ και της καινοτομίας, καθώς και της τοπικής απασχόλησης επιστημονικού δυναμικού σε τεχνολογίες ΤΠΕ μέσω επανειδίκευσης.</li></ul> |
| 2. Ενεργειακή μετάβαση - κλιματική ουδετερότητα                  | <ul style="list-style-type: none"><li>• <b>Κόμβος Καινοτομίας για το Η2 και την Αποθήκευση Ενέργειας στη Δυτική Μακεδονία</b> (παραγωγή, μεταφορά και αποθήκευση του πράσινου Η2 από ΑΠΕ). Διασύνδεση εφαρμοσμένης έρευνας σε τοπικό επίπεδο με τις μεγάλες ενεργειακές επενδύσεις στον τομέα των ΑΠΕ</li></ul>   |
| 4. Δίκαιη εργασιακή μετάβαση και ενδυνάμωση ανθρωπίνου κεφαλαίου | <ul style="list-style-type: none"><li>• Αναβάθμιση εκπαιδευτικών υποδομών / εξοπλισμού του ΟΑΕΔ και προσαρμογή προγραμμάτων κατάρτισης (<b>Πράσινο Σχολείο</b>) στη Δυτική Μακεδονία σε «πράσινα» επαγγέλματα</li></ul>   |

## Εμβληματικά Έργα ΠΔΜ

| Προτεραιότητα  | Εμβληματικά Έργα  |
|--|---|
| 1. Ενίσχυση και προώθηση επιχειρηματικότητας                     | <ul style="list-style-type: none"> <li>• <b>Ανάπτυξη επιχειρηματικού και εμπορευματικού πάρκου, του Δήμου Μεγαλόπολης</b>, το οποίο θα αξιοποιεί την κεντροβαρική θέση του Δήμου στην περιφέρεια Πελοποννήσου</li> <li>• Σημαντική παρέμβαση και δυνητικά εμβληματικό έργο μπορεί να αποτελέσει η δημιουργία "<b>Κόμβου Καινοτομίας</b>" στα επηρεαζόμενα εδάφη του ΕΣΔΙΜ Μεγαλόπολης, που βρίσκεται σε στάδιο συζητήσεων και συνεργασίας με το Πανεπιστήμιο Πελοποννήσου, με σκοπό την προαγωγή της καινοτομίας και της έρευνας σε σύνδεση με τις τοπικές επιχειρήσεις και φορείς επιχειρηματικότητας, εστιάζοντας μεταξύ άλλων στην αλυσίδα αξίας του αγροδιατροφικού τομέα.</li> </ul> |
| 4. Δίκαιη εργασιακή μετάβαση και ενδυνάμωση ανθρώπινου κεφαλαίου | <ul style="list-style-type: none"> <li>• Αναβάθμιση εκπαιδευτικών υποδομών / εξοπλισμού του ΟΑΕΔ και προσαρμογή προγραμμάτων κατάρτισης (<b>Πράσινο Σχολείο</b>) στην Π.Ε Αρκαδίας σε «πράσινα» επαγγέλματα</li> </ul>  |

## Εμβληματικά Έργα ΜΕΓΑΛΟΠΟΛΗΣ



# Είδη Προβλεπόμενων Πράξεων (1/2)

## Προβλεπόμενες Παρεμβάσεις Προτεραιότητας 1

### 1. Ενίσχυση και προώθηση επιχειρηματικότητας

- Ενίσχυση της ικανότητας έρευνας και καινοτομίας και αξιοποίηση των προηγμένων τεχνολογιών
- Ενίσχυση της ανάπτυξης και της ανταγωνιστικότητας των ΠΜΕ και ΜΜΕ
- Οργανωμένοι χωρικοί υποδοχείς \*
- Μεγάλες παραγωγικές επενδύσεις

\* Σημείωση: Οι πράξεις για δημιουργία οργανωμένων χωρικών υποδοχέων θα υλοποιηθούν αποκλειστικά στις ΠΕ Κοζάνης Φλώρινας και στο Δήμο Μεγαλόπολης

## Προβλεπόμενες Παρεμβάσεις Προτεραιότητας 2

### 2. Ενεργειακή μετάβαση - κλιματική ουδετερότητα

- Προώθηση μέτρων ενεργειακής απόδοσης
- Προαγωγή των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας
- Ανάπτυξη έξυπνων ενεργειακών συστημάτων, δικτύων και εξοπλισμού αποθήκευσης

## Προβλεπόμενες Παρεμβάσεις Προτεραιότητας 3

### 3. Αναπροσαρμογή χρήσεων γης - κυκλική οικονομία

- Αναγέννηση, απορρύπανση και αποκατάσταση των υποβαθμισμένων εκτάσεων και εγκαταστάσεων \*
- Προώθηση της μετάβασης σε μια κυκλική οικονομία
- Εξοικονόμηση και αποδοτική χρήση των φυσικών πόρων

\* Σημείωση: Οι παρεμβάσεις για την αναγέννηση των υποβαθμισμένων εκτάσεων αφορούν αποκλειστικά τις ΠΕ Κοζάνης Φλώρινας και το Δήμο Μεγαλόπολης

- Οι Προτεραιότητες στα δύο Εδαφικά Σχέδια είναι κοινές
- Ομοίως και οι παρεμβάσεις αυτών, με διαφορετικές βαρύτητες όμως ανά περιοχή

### 1. Ενίσχυση και προώθηση επιχειρηματικότητας

### 2. Ενεργειακή μετάβαση - κλιματική ουδετερότητα

### 3. Αναπροσαρμογή χρήσεων γης - κυκλική οικονομία



# Είδη Προβλεπόμενων Πράξεων (2/2)

## Προβλεπόμενες Παρεμβάσεις Προτεραιότητας 4

4. Δίκαιη εργασιακή μετάβαση και ενδυνάμωση ανθρωπίνου κεφαλαίου

- Άμεση αντιμετώπιση των συνεπειών της απολιγνιτοποίησης στην αγορά εργασίας
- Προώθηση και ενίσχυση της απασχόλησης
- Κατάρτιση και επανακατάρτιση ανθρώπινου δυναμικού
- Προσαρμοστικότητα εργαζομένων και επιχειρήσεων
- Κοινωνικοοικονομική ένταξη
- Υποδομές για την επαγγελματική εκπαίδευση και κατάρτιση
- Υποδομές κοινωνικής φροντίδας και πρόνοιας
- Εκπαίδευση ενηλίκων

## Προβλεπόμενες Παρεμβάσεις Προτεραιότητας 5

5. Ολοκληρωμένες παρεμβάσεις μικρής κλίμακας - Ευφυείς κοινότητες

- Ολοκληρωμένη ανάπτυξη στις αστικές περιοχές
- Ολοκληρωμένη ανάπτυξη στις αγροτικές περιοχές\*
- Ευφυείς κοινότητες\*\*

- \* Σημείωση: Οι παρεμβάσεις ολοκληρωμένης ανάπτυξης στις αγροτικές περιοχές αφορούν αποκλειστικά τις ΠΕ Κοζάνης και Φλώρινας και το Δήμο Μεγαλόπολης
- \*\* Οι Ευφυείς κοινότητες ως ολοκληρωμένα οικοσυστήματα λαμβάνουν στήριξη και συμπληρώνονται από παρεμβάσεις που περιλαμβάνονται στις λοιπές προτεραιότητες και ιδίως τις 2 και 3

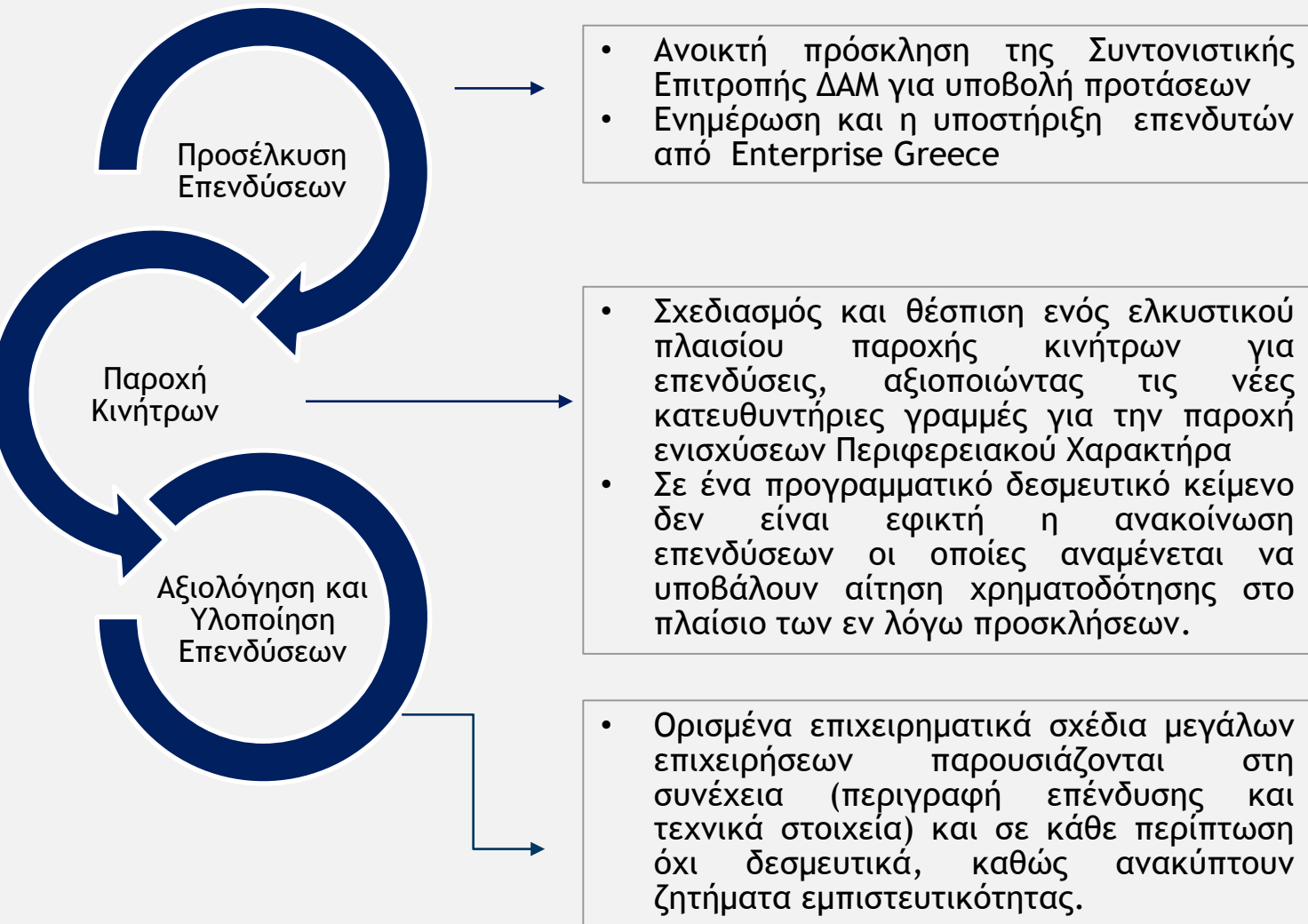


4. Δίκαιη εργασιακή μετάβαση και ενδυνάμωση ανθρωπίνου κεφαλαίου

5. Ολοκληρωμένες παρεμβάσεις μικρής κλίμακας - Ευφυείς κοινότητες



# Παραγωγικές επενδύσεις σε επιχειρήσεις άλλες από ΜΜΕ







# Παραγωγικές επενδύσεις σε επιχειρήσεις άλλες από ΜΜΕ

## Περιγραφή Επένδυσης

## Εκτιμώμενος Προϋπολογισμός

## Θέσεις Εργασίας

Κατασκευή μονάδας  
παραγωγής  
μπαταριών λίθου

900 εκατ. ευρώ

- 600 άμεσες
- 500 έμμεσες

Εγκατάσταση  
αποθήκευσης ενέργειας

280 εκατ. ευρώ

- 300 άμεσες
- 100 έμμεσες

Ανάπτυξη  
έξυπνης μονάδας  
υδροπονίας

100 εκατ. ευρώ

- 300 άμεσες
- 70 έμμεσες

Μονάδα παραγωγής  
πράσινου υδρογόνου

1 δις εκατ. ευρώ

- 300 άμεσες
- 150 έμμεσες

Μονάδα παραγωγής  
Φαρμάκων

130 εκατ. ευρώ

- 300 άμεσες
- 350 έμμεσες

**ΔΥΤΙΚΗ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ**

**ΜΕΓΑΛΟΠΟΛΗ**

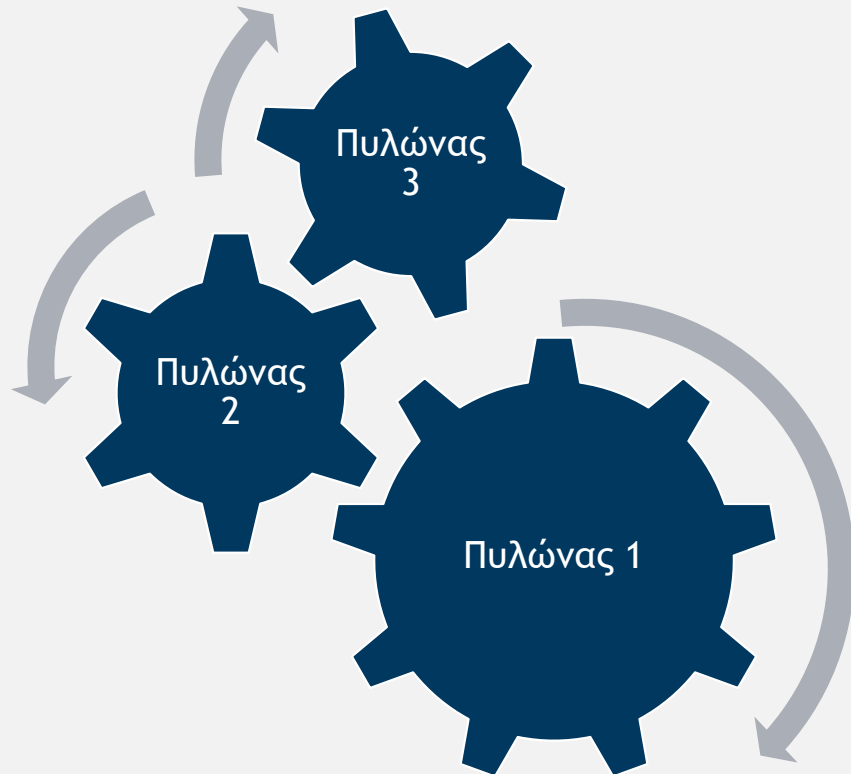
# ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΙΚΗ ΚΑΤΑΝΟΜΗ ΑΝΑ ΕΔΑΦΙΚΟ (ΠΔΑΜ)

| Προτεραιότητες Προγράμματος                                      | Δυτική Μακεδονία   | Πελοπόννησος     | Βόρειο Αιγαίο, Νότιο Αιγαίο & Κρήτη | Σύνολο             | % επί του συνόλου του Προγράμματος |
|--|--------------------|------------------|-------------------------------------|--------------------|------------------------------------|
|  | 1.018.644.911,86 € | 388.248.261,70 € | 210.823.781,43 €                    | 1.617.716.955,00 € | 100%                               |
| 1.Ενίσχυση και προώθηση επιχειρηματικότητας                      | 494.602.432,84 €   | 215.827.844,96 € | 50.569.722,20 €                     | 761.000.000,00 €   | 47,0%                              |
| 2.Ενεργειακή μετάβαση - κλιματική ουδετερότητα                   | 164.519.515,72 €   | 51.257.137,69 €  | 41.723.346,59 €                     | 257.500.000,00 €   | 15,9%                              |
| 3. Αναπροσαρμογή χρήσεων γης - κυκλική οικονομία                 | 68.000.000,00 €    | 27.750.000,00 €  | 15.750.000,00 €                     | 111.500.000,00 €   | 6,9%                               |
| 4.Δίκαιη εργασιακή μετάβαση                                      | 197.457.014,65 €   | 48.803.393,85 €  | 20.688.691,49 €                     | 266.949.100,00 €   | 16,5%                              |
| 5.Ολοκληρωμένες παρεμβάσεις μικρής κλίμακας - Ευφυείς κοινότητες | 53.300.000,00 €    | 29.080.000,00 €  | 73.680.000,00 €                     | 156.060.000,00 €   | 9,6%                               |
| 6.Τεχνική Βοήθεια  | 40.765.948,65 €    | 15.529.885,20 €  | 8.412.021,15 €                      | 64.707.855,00 €    | 4,0%                               |



# Συνέργειες και συμπληρωματικότητα με πυλώνες Μηχανισμού Δίκαιης Μετάβασης

Οι πυλώνες 2 και 3 του ΜΔΜ, θα υποστηρίξουν ένα ευρύτερο φάσμα επενδύσεων, συμπληρωματικών σε σχέση με τις επιλέξιμες επενδύσεις από το ΤΔΜ στο πλαίσιο του πυλώνα 1



## Συμπληρωματικά πεδία

Στήριξη μέσω Δανειακής Διευκόλυνσης (Πυλώνας 3) η οποία θα αφορά σε επενδύσεις για την αντιμετώπιση των κοινωνικών, οικονομικών και περιβαλλοντικών προκλήσεων και αναγκών λόγω της κλιματικής μετάβασης με έμφαση στις δημόσιες επενδύσεις που δεν παράγουν επαρκή ροή εσόδων

Υποστήριξη έργων τα οποία είναι, είναι μη επιλέξιμα για το ΤΔΜ αλλά ταυτόχρονα είναι εξόχως συμπληρωματικά με το ΠΔΑΜ, όπως: νέα οδικά και σιδηροδρομικά έργα ή/και ανακατασκευές και βελτιώσεις υφιστάμενων, υποδομές/δίκτυα ύδρευσης, υποδομές/δίκτυα διαχείρισης λυμάτων και στερεών αποβλήτων, έργα αντιπλημμυρικής και αντιπυρικής προστασίας, κ.ο.κ.

Ο Πυλώνας 2 θα αξιοποιηθεί για τη στήριξη αναγκών μικροχρηματοδότησης σε πολύ μικρές επιχειρήσεις καθώς και επενδύσεων βιώσιμων από τεχνική και οικονομική άποψη ιδίως στους τομείς των μεταφορών, παραγωγής ενέργειας, ψηφιακής διασυνδεσιμότητας και ΤΠΕ, τουρισμού και μεταποίησης και υγείας

## Συνέργειες ΤΔΜ με ΤΑΜΕΙΟ ΑΝΑΚΑΜΨΗΣ

Η **αποκατάσταση και επανάχρηση εδαφών** που έχουν επηρεαστεί από τη μεταλλευτική δραστηριότητα αποτελεί κυρίαρχη πρόκληση/απαίτηση της Δίκαιης Μετάβασης σε σχέση με:

- την περιβαλλοντική διάσταση σχεδιασμού
- την αναπτυξιακή διάσταση σχεδιασμού

Βασικός κανόνας/κριτήριο διαχωρισμού:

**Ταμείο Ανάκαμψης:** χρηματοδότηση εργασιών αποκατάστασης εδαφών (land restoration)

**Ταμείο Δίκαιης Μετάβασης:** χρηματοδότηση έργων αναπροσαρμογής χρήσης γης ως υποδοχείς νέων οικονομικών δραστηριοτήτων (land repurposing)

Εξαίρεση στον προαναφερόμενο Κανόνα αποτελούν οι εργασίες αποκατάστασης του χώρου λειτουργίας του ΑΗΣ Πτολεμαΐδας V, λόγω του χρονοδιαγράμματος του Ταμείου Ανάκαμψης.

Μέσω Ταμείου Ανάκαμψης προβλέπεται η υλοποίηση εργασιών σχετικά με:

- Σταθεροποίηση και διαμόρφωση του εδάφους
- Διαμόρφωση νέων (τεχνητών) λιμνών
- Γεωτεχνικές παρεμβάσεις, χαρτογράφηση, επιθεωρήσεις, συντήρηση, απορρύπανση εδαφους,
- Διαχείριση αποβλήτων, που σχετίζονται με την εξόρυξη λιγνίτη
- Κατεδαφίσεις υφιστάμενων υποδομών
- Εξειδικευμένη αποξήλωση / απομάκρυνση εξοπλισμού
- Κόστη που σχετίζονται με τη διαχείριση των εργασιών / έργων αποκατάστασης

Μέσω Ταμείου Δίκαιης Μετάβασης προβλέπεται η υλοποίηση εργασιών σχετικά με:

- Δίκτυα και υποδομές δημόσιου χαρακτήρα για την εύρυθμη λειτουργία επιχ. πάρκων και λοιπών ιδιωτικών επενδύσεων
- Δίκτυα και υποδομές εντός των επιχ. πάρκων για την οργανωμένη ανάπτυξη επιχειρήσεων.